

NODARBĪBAS APRAKSTS

AUDIOVIZUĀLA SATURA ANALĪZE UN VEIDOŠANA

7.-9. UN 10.-12. KLASEI (DAŽĀDI UZDEVUMI)

STUNDAS MĒRĶIS

Iepazīstināt skolēnus ar audiovizuāla satura veidotāju atbildību, radot video publicēšanai sociālajos medijos, mācīt atpazīt dažādas manipulācijas tehnikas satura sagrozīšanai un rosināt izmantot audiovizuālā satura iespējas jēgpilni kā tā skatītājam un veidotājam.

STUNDAS REZULTĀTI

Zināšanas par audiovizuālo mediju jēdzienu, satura veidotāju atbildību un audiovizuāla satura analīzes elementiem.

Prasmes atpazīt dažādas manipulācijas, kas izmantotas audiovizuālā satura filmēšanā vai tā montāžas procesā.

Kompetence analizēt video saturu (reklāmas, sociālajos medijos publicētos video) un iesaistīties diskusijā par tā veidošanas paņēmieniem.

NEPIECIEŠAMS

Skolotājam/ai: dators un ekrāns, tāfele, līmlapiņas, skandas.

Skolēniem: rakstāmrīks un papīrs pierakstu veikšanai, viedtālrunis. Mājasdarba izpildei – viedtālrunis, planšete vai dators.

STUNDAS SATURS

Sastāv no iesildīšanās uzdevuma, teorijas, 2 uzdevumiem 7.-9. klasei, 3 uzdevumiem 10.-12. klasei (viens no tiem – mājasdarbs) un rezumējuma. Viss saturs pieejams MS Power Point prezentācijā "Audiovizuāla satura analīze un veidošana".

UZDEVUMU APRAKSTS

UZDEVUMA NOSAUKUMS	UZDEVUMS	KOMENTĀRI
Iesildīšanās daļa – plusi / mīnusi tam, ka audiovizuālo saturu mūsdienās var veidot ikviens (7-8 min)	Lūgums katram individuāli noformulēt un ierakstīt vismaz 2 priekšrocības un 2 riskus, kas saistāmi ar to, ka mūsdienās ikviens var veidot video un tos publicēt, tostarp, sociālajos medijos. Pēc tam uz tāfeles tiek apkopots saraksts ar + un - .	Rezultātu apkopošana notiek skolotāja/as vadītas diskusijas formā. Lai veicinātu visu skolēnu iesaisti priekšrocību un risku formulēšanā, var izmantot metamo kauliņu – kāds cipars tiek uzņemts, tik skolēni tiek secīgi izlaisti, un atbildi sniedz nākamais skolēns. Tādējādi iespēja izteikties varētu būt arī tiem, kuri parasti nav aktīvākie pirmie runātāji.

		<p>Iespējamie sarunas pavedieni (plūsi un mīnusi) tiek piedāvāti prezentācijā.</p>
<p>Eksperiments 10.-12. klasei – grupas darbs (3 dalībnieki)</p> <p>(10-12 minūtes + apspriede klasē)</p>	<p>Grupas veido video - nofilmē 20-30 sekunžu ierakstu, kurā kāds klases biedrs / biedrene iejūtas kādā no piedāvātajām problēmsituācijām. Viens no grupas ir runātājs, kas it kā atbild uz žurnālista jautājumu par konkrēto situāciju, un abi pārējie ir filmētāji. Viens no viņiem telefonu tur taisni un stabili. Otrs filmē, raustot telefona kameru (nav stabils kadrs).</p> <p>Pēc tam grupa noskatās abus video un raksturo savas sajūtas, tos skatoties.</p> <p>Pēc tam to apspriež klasē. Dažus video var arī noskatīties kopīgi, ja ir iespēja kopīgi parādīt video uz ekrāna.</p> <p>Iespējams, skolēniem, skatoties video, kuram ir nestabils kadrs, rodas nepatīkamas sajūtas un nevēlēšanās to turpināt skatīties, kā arī var veidoties izteikti negatīvs iespaids par video atainoto personu / stāstu.</p> <p>Pētījumi rāda, ka, filmējot bēglus, apzināti vai neapzināti ir ticis izmantots «raustīgais» jeb nestabils kadrs, tādā veidā arī ietekmējot, kā auditorija uztvers šo saturu.</p> <p>Vai skolēnu eksperimenta rezultāti bija līdzīgi / atšķirīgi? Kāpēc tā varētu būt?</p>	<p>Plašāks uzdevuma izklāsts pieejams prezentācijā.</p> <p>Iespējamās situācijas un tēzes, par kurām skolēni filmē video uzrunu (kā atbildi uz žurnālista jautājumu):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) amatpersona, kas apsūdzēta kukuļņemšanā, lai iepirkumu konkursā prasības pielāgotu par labu kādam konkrētam būvniecības uzņēmumam, to noliedz; 2) darba vietā ir notikusi kādas darbinieces diskriminācija viņas etniskās izcelsmes dēļ. Iestādes vadītājs/a skaidro situāciju, ka tas ir bijis nejaušs pārpratums; 3) kafejnīcas vadītājs/a komentē baumas saistībā ar apmeklētāju inficēšanos nekvalitatīva ēdiena dēļ; 4) raidījums saņēmis iedzīvotāju sūdzības par to, kā ārstniecības iestādē regulāri tiek pieņemti ārstam pazīstami pacienti ārpus rindas, atceļot citu iedzīvotāju pieteiktās vizītes. Ārsts/e skaidro situāciju. <p>Lai klasē, vairākām studentu grupām vienlaikus filmējot video, neveidotos pārāk liels troksnis, kas traucē video saturam, skolotājs var aicināt skolēnus uz 5 minūtēm iziet no klases, lai veiktu filmēšanu.</p>
<p>Uzdevums 7.-9. klases skolēniem – TikTok video analīze (15</p>	<p>«TikTok» lietotnē vai «Youtube» Shorts sadaļā (nav nepieciešams reģistrēties) atrast piemērus, kuros ir veiktas manipulācijas ar video, apspriest grupās un no grupas vienu</p>	<p>Ja ir neliels skolēnu skaits, uzdevumu var veikt individuāli vai pa pāriem, ne grupās.</p>

min + apspriede klasē)	<p>piemēru parādīt visiem uz ekrāna, atšifrējot izmantoto video rediģēšanu, atbildot uz jautājumiem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kādas video izveides metodes (filmēšanas laikā) ir izmantotas? 2. Kādas video manipulācijas metodes (jau uzfilmētam video) ir izmantotas? 3. Ko tās dod? Vai tās kaut ko maina informācijas uztverē? 4. Vai skatītājam ir skaidrs, ka video ir veikta rediģēšana? 	Lai skolēni neaizrautos ar video skatīšanos, ieteicams precizēt, ka nepieciešams atrast video, kurā ir izmantota vismaz viena video izveides metode un vismaz viena video manipulācijas metode (jau izveidotam video). Saraksts ar tām ir pieejams prezentācijā.
Uzdevums 10.-12. klases skolēniem (mājasdarbs)	<p>Izvēlēties Latvijas politisko partiju reklāmas video un veikt to analīzi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kādas video izveides metodes (filmēšanas laikā) ir izmantotas? 2. Varbūt ir redzams, kādas video manipulācijas metodes (jau uzfilmētam video) ir izmantotas? 3. Ko tās dod? Vai tās kaut ko maina informācijas uztverē? 4. Vai kādu no šīm metodēm Jūs apzīmētu kā manipulatīvu / maldinošu? 	<p>Var tikt analizēti arī kādu produktu / pakalpojumu reklāmas video, pievēršot uzmanību tieši satura izveidei filmēšanas laikā – kādas krāsas, leņķi, foni, izmantotie filmēšanas plāni, simboli ir izvēlēti un ar kādu nolūku.</p> <p>Svarīgi vērtēšanas kritēriji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analīzei piemērota video materiāla izvēle; • Sniegtas atbildes uz visiem 4 jautājumiem; • Atbilžu analītiskums un izmantotā argumentācija; • Video izveides un manipulācijas metožu pārzināšana; • Viedokļa formulēšana un tā argumentācija (tostarp, atbildot uz 4. jautājumu).
Uzdevums 7.- 9. un 10.-12. klasei (ieskaitot reklāmas noskatīšanos un apspriedi klasē – 8-9 min)	<p>Izanalizēt šo 2022. gadā veidoto reklāmu, kas ir atzīta kā viena no interesantākajām un iekļauta dažādos reklāmu TOP sarakstos. Saite uz reklāmu: https://www.youtube.com/watch?v=vnW2vNVA0eY.</p> <p>Kādi simboli un video veidošanas paņēmieni šeit ir izmantoti? Piemēram, simboli - Olimpa dievības Zevs un Hēra</p>	<p>Šo uzdevumu var veikt pirms augstāk norādītā mājasdarba 10.-12. klases skolēniem, lai praktizētos video analizēšanā.</p> <p>Uzdevuma gaita: visi kopīgi noskatās reklāmu uz lielā ekrāna, veicot piezīmes par to, kādi simboli un video veidošanas paņēmieni ir izmantoti. Pēc tam skolotājs/a vada sarunu, iesaistot skolēnus, lai apkopotu reklāmā redzamos</p>

	<p>Reklamētā produkta asociatīva sasaiste ar augstākajām dievībām – pašu augstāko un labāko</p> <p>Izmantots humors kā pārliecināšanas elements</p> <p>Zelta krāsas apģērbs, bruņas.</p> <p>Video kopumā asociatīvi sasaista reklamēto auto ar varu, varenību, spēku, superspējām u.c.</p>	<p>simbolus un video veidošanas paņēmienus.</p>
<p>Rezumējums – kā audiovizuālā satura iespējas izmantot jēgpilni (8 min)</p>	<p>Kā audiovizuālo saturu varam izmantot jēgpilni?</p> <p>Lūgums katram uzrakstīt vismaz 2 iespējas, kā jēgpilni izmantot video skatīšanos. Pēc tam vismaz 2 idejas jēgpilnu video veidošanai.</p> <p>Skolēni vispirms uzraksta individuāli, tad apspriež grupās. Katra grupa aizpilda 2 + 2 līmlapiņas un, īsi prezentējot, tās pievieno uz tāfeles.</p>	<p>Piemēri jēgpilnai video satura skatīšanai: ģitārspēles apguvei izmantot "Youtube" video ar pamācību, mācīties svešvalodas ar video palīdzību vai izmantot "TikTok" receptes gardu ēdienu pagatavošanai.</p> <p>Piemēri jēgpilna video veidošanai: aicinājums piedalīties ikgadējā Lielajā talkā - sakopt apkārtni, publicēt video ar sava talanta izpausmi vai kādu asprātību.</p>